הוציאו לו פרק חמישי יומא

סא.

בקטורת לא קמיירי. ומיהו ודאי צריך להקטיר קטורת אחרת אחר שחיטת פר זה: **הקדים דם השעיר.** קא סלקא דעתך במתנות שבפנים קאמר דהוה ליה שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר: **תרגמא עולא.** דבמתנות שבהיכל קאמר אבל שחיטת השעיר במקומה היתה לאחר מתן דם הפר בפנים: **זה לפני ולפנים.** כפר בדמים הללו על טומאה שאירעה לפני ולפנים אם נכנס אדם שם בטומאה ואין בה ידיעה בסוף אבל הוה (כ) ידיעה בתחילה. וילפינן מקראי בפ"ק דשבועות (דף ז:) ששעיר זה תולה עליה להגין מן היסורין עד שיודע לו ויביא בטולה ויורק: **זה היכל.** על טומאה שאירעה בהיכל: **ואת המזבח כמשמעו.** על טומאה שאירעה לאדם במזבח כדי שהמתוה שזהו שיעור שהייה למי שנטמא בשזרה: **הושו כולן.** בהאי יכפר בתרא בהנים ולוים וישראלים ובטומאת מקדש וקדשיו לא אפשר להשוותן שהרי הפר מכפר על הבהנים והשעיר הנעשה בפנים על ישראל ובאיזה כפרה הושוו מלמד שכולם מתכפרים בידוי של שעיר המשתלח בשאר עבירות דברי רבי יהודה: **ר"ש אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל בטומאת מקדש וקדשיו.** ואין עמו ידוי: **כך דם הפר.** בלא ידוי מכפר על הבהנים בטומאת מקדש וקדשיו: **וכשם שידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הבהנים.** וכמס' שבועות (דף יג:) פרכינן ולר"ש הא ידאי הושו ומשניגן הושו דבני כפרה ניהו מיהו כל חד מכפר בדידיה: **וכלה מכפר אם הקודם זה לפני ולפנים.** אלו הזאות של בין הבדים: **זה היכל.** הזאות שעל הפרוכת: **מכאן אמרו וכו'.** לאו אתגמר מקצת מתנות קאי אלא אגמר מתנות שבפנים ונשפך הדם (ג) דאמר מכאן דאין צריך לחזור ולעשות את זאת שגמר שהרי כפרה בפני עצמה היא: **חטאת אחת אמרתי לך.** להתכפר הכפרה בה ולא לעשות כפרה אחת משתי החטות: **ולא שני חטויין.** לעשות הזאה שתי פעמים: **לי חילק רבי יעקב בלוגין.** לי נתן רבי יעקב חילוק בלוג שמן של מצורע שלא הושוו למתן דמים של יה"כ ושנה לי לא נחלקו ר"מ ורבי אלעזר ור"ש בעבודות החלוקות כו שבע הזאות שבפנים ומתן בהונות דלא אמרינן ממקום שפסק משה הוא מתחיל בתחילה מאי טעמא אילימא משום דכתיב לוג אחד שמן (ויקרא יד) לוג אחד אמרתי לך להיות הכפרה בו ולא שני לוגין דהתם הוא דאיכא למידרש חיטוי אחד אמרתי לך אבל הכא ליכא למימר הכי: **מקצת מתנות שבפנים.** דכתיב (שם) והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים: **ויתחיל בתחילה בבהונות.** שהיא עבודה שניה דכתיב (שם) ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו': **מתנות הראש.** והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר (שם): **לי שבע רי יעקב.** את המחלוקת הזה שבמשנתנו בלוגין של מצורע: **אילימא משום דכתיב והנותר.** דקרי להו שיריים: **ה"נ דלא מעכבי.** (מנחות דף ט.) שיריים שחסרו בין קמיצה לבין הקטרה אין מקטירין את הקומץ עליהו: **שאני הכא דכתיב ומיתר השמן והנותר.** מתנות בהונות קרויין שיריים דכתיב בהו ומיתר השמן וגו' ומתנות הראש קרויין שיריים דכתיב בהו והנותר בשיריים הראשונים יתן על ראש המטהר: אשם

דברי הכל מתנות הראש אינו מעכב. מכאן קשה למה דאמרי' פ"ק דזבחים (דף ו:) והנותר בשמן יתן על ראש המטהר אם נתן כפר ואם לא נתן לא כפר דברי ר"ע רבי יוחנן בן נורי אומר מעלה עליו כאילו לא כפר וכפר ומפרש התם מאי כאילו לא כפר וכפר כפר מתן בהונות לא כפר מתנות הראש ופירש רש"י ויביא אחר ויתחיל במתנות הראש ולר"ע אף מתנות בהונות שנתן לא עלו לו ויביא לוג אחר ויתחיל בבהונות וקשה דא"כ ד'[זהו דלא כמאי דהכא וע"כ נראה] רבי יוחנן בן נורי דאמר התם דמתנות הראש שיבי מצוה הן סבר כמנא דהכא והכי פירושא מעיקרא כי בעי למימר כפר גברא לא כפר קמי שמיא כפר גברא שהיבר מלרעתו ולא כפר קמי שמיא מעונש שבידו והדר קאמר אפילו מעונש שבידו איכפר ליה אלא כפר מתן בהונות שעשאה כמצוה לא כפר מתנות הראש שאיכר מצוה ולא עשאה כמאמרה ויש מפרשים דמעיקרא סלקא דעתך לא כפר קמי שמיא מתן בהונות עלמן אע"פ שנתן אין בהן ריצוי גמור אע"ג דמתנות הראש לא מעכבי והדר קאמר לא כפר מתנות הראש ריצוי גמור אבל מתן בהונות כפר ריצוי גמור: **אלא** מעתה והנותרת מן המנחה. הכי נמי הוה מלי למיפרך מומיתר השמן דקאי ביה אלא ניחא ליה למיפרך מוהנותרת דהוי דומי' דוהנותר: אשם

ורבי שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [2]גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל נתן מקצת מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה בהיכל רבי אלעזר ור' שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק [2]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבמזבח נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות המזבח רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [2]גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל לא מעכבי אמר ר' יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו [3]מדם חטאת הכפורים אחת בשנה רבי מאיר סבר חטאת אחת אמרתי לך ולא שתי חטאות רבי אלעזר ורבי שמעון סברי חטוי אחד אמרתי לך ולא שני חטויין תניא אמר רבי לי חלק ר' יעקב בלוגין ולא והתניא [4]נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל רבי אלעזר ור"ש אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [5]גמר מתנות שבהיכל ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות [5]נתן מקצת מתנות בבהונות ונשפך הלוג יביא לוג [אחר] ויתחיל בתחילה במתנות שבבהונות רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל [6]גמר מתנות שבבהונות ונשפך הלוג דברי הכל מתנות הראש לא מעכבות אימא לי שנה ר' יעקב בלוגין אמר מר מתנות הראש אין מעכבות מאי טעמא אילימא משום דכתיב [4]והנותר מן השמן אלא מעתה [5]והנותרת מן המנחה הכי נמי דלא מעכבי שאני התם דכתיב [6]ומיתר והנותר אמר רבי יוחנן אשם

מקצת מתנות שבפנים. דכתיב (שם) והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים: **ויתחיל בתחילה בבהונות.** שהיא עבודה שניה דכתיב (שם) ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו': **מתנות הראש.** והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר (שם): **לי שבע רי יעקב.** את המחלוקת הזה שבמשנתנו בלוגין של מצורע: **אילימא משום דכתיב והנותר.** דקרי להו שיריים: **ה"נ דלא מעכבי.** (מנחות דף ט.) שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטירין את הקומץ עליהו: **שאני הכא דכתיב ומיתר השמן והנותר.** מתנות בהונות קרויין שיריים דכתיב בהו ומיתר השמן וגו' ומתנות הראש קרויין שיריים דכתיב בהו והנותר בשיריים הראשונים יתן על ראש המטהר: אשם

עולא הא דקתני הקדים דם השעיר במתנות שבהיכל שהיא עבודת חרן. כי קאמינא אנא במתנות שבפנים. ובן בהיכל וכן במזבח הזהב שכולם כפרה כו'. ת"ר וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים. אדהל מועד זה היכל. מובח כמשמעו מיכן אמרו חכמים אם עד שלא נמר מתנות שבפנים נשפך הדם. יביא אחר ויתחיל מבפנים. ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ממקום שפסק משם מתחיל נמר מתנות שבפנים כו' עד נמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל שיריים לא מעכבי. א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו מדם חטאת הכפורים אחת בשנה. ר' מאיר סבר חטאת אחת. כלומר, מחטאת שיתתן בפנים ממנה תהא מזה בהיכל ובמזבח ר' אלעזר ור' שמעון סברי חיטוי אחד. כלומר, הזאה אחת והן אחת למעלה ושבע למטה בין מחטאת אחת בין משתים לא תוסיף הזאה על זה המניין. **תניא** אמר ר' לא חילק לי רבי יעקב בלוגין. כלומר לא שנה לי בהן חלוקה אלא הכל מודים. ואמרינן ולא והתניא אם עד שלא נמר שבע [הזיות] כדכתיב במצורע והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה'. נשפך הלוג יביא אחר ויתחיל בתחילה במתן שבע לפני ה'. ר' אלעזר ור' שמעון אמרו ממקום שפסק משם מתחיל כו'. הנה הלוקחם בלוגין כאשר חלוקתם בדמים של יום הכפורים. ומשנינן מאי לא חילק לי בלוגין לא שינה לי בלוגין. כלומר לא שנה לי בהן חלוקה בין הלוגין לדמים של יום הכפורים. אלא כדרך שחולקין בדמים כך הן חולקין בלוגין. מתנות הראש של מצורע לא מעכבי מאי טעמא מכדי כתיב ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו', למה לי למיכתב עוד והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר וגו', ללמד שאם [לא] נשאר כלום לא מעכבי.

מסורת הש"ס

א) שבועות יג: מנחות לב. חולין קלא.. ב) [לקמן סו:]. ג) [תוספ' פ"ג ה"ד]. ד) רש"ל.

תורה אור השלם

1. וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא לה': שמות ל י
2. וכלה מכפר את הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח והקריב את השעיר החי: ויקרא טז כ
3. וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים אחת בשנה יכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא לה': שמות ל י
4. והנותר מן השמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר לכפר עליו לפני ה': ויקרא יד כט
5. והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי ה': ויקרא ב ג
6. ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן על הנזר אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם האשם: ויקרא יד יז

הגהות הב"ח

(א) גב' ואם איתא יתוור דשחוט מינכי ליה. נ"ב וכאן לא מצאי כאמיתה לא קמייתי כדמצאי לעיל בקטורת דמדמשנה הלשן אתמר יתוור ויחה מדם השעיר ולא אמר ויביא דם אחר ויתוור ויחה כמו שאתר בנשפך הדם קודם שנגמר מתנות שבפנים אע"כ יתוור ויחה מאותו הם קאמר וק"ל: (ב) רש"י ד"ה זה לפני כו' אבל הוה ליה ידיעה בתחלה: (ג) ד"ה מכאן אמרו כו' ונשפך הדם וקאמר מכאן אמרו אמרו דאין צריך לחזור:

תוס' ישנים

מי לא תניא אחד עץ שנאלה כו' משמע מאחר שעשיתן קטורה אסורין בהנאה וא"כ הכא נמי מאחר שעבלה ערופה טעונה קטורה ממילא דאסורה בהנאה ר"ל דשאני הכם לאתקבה לגמר מקטור מקטרנו וכן ע"ז שטעונה נגיחה דרשינן ליה בתמכת ע"ז פרק ר' ישמעאל (דף נ:) מיהם בפתר והיינו נמי איסור הנאה והא דקאמר בפרק קמא דכריתות וערפו שם מלמד שטעונה נגיחה לאו משום דמשם שמעינן איסור הנאה (ה) כדפר' אלא לפי האמת נקט שאחורה בהנאה. מ"ר. וא"ת אמאי לא דרשינן שם שם מעגלה ערופה דעשינו נגדי כהונה נגיחה לר' דוסא ר"ל דע"ז אינה אלא אלא משום איסור בעגלה דערופה ואיסור מיתה אי נמי הוצרך שם לכנגד כהונה אינו מוסגה ואמרינן בפרק המפלת (דף כב:) דשבקינן מוסגה מלד אחד ועבדינן ג"ז ממוסגה אחני

נדרים ס"ג הכיתן הקדים דם השעיר בעבודה אינה אלא אלא אלא